

Quick scan ecologie

Missiehuis te Hoorn

Versie 1 mei 2017

Samenvatting

Voor het Missiehuis te Hoorn aan de Provincialeweg worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is het missiehuis te renoveren en verbouwen waarmee het geschikt wordt voor bewoning. De overige opstallen op het terrein worden gesloopt. De gebouwen staan momenteel grotendeels leeg. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 20 april 2017 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, marters en de blauwe reiger niet is uit te sluiten. Een afdoend onderzoek is naar deze soorten nodig. In de bomen op het perceel kunnen tijdens de broedperiode vogels broeden. Er is mogelijk een ontheffing van de wet natuurbescherming nodig.

Een effect op de natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland wordt, door de aard en de omvang van de geplande ontwikkelingen, niet verwacht.

Er is:

- mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig;
- er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig;
- geen wijziging van de ruimtelijke verordening nodig;
- mogelijk een verklaring van geen bedenkingen nodig.

Inhoud

- 2 — Aanleiding
- 3 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 4 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 8 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 10 — Conclusie en advies
- 10 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever Van Riezen & partners
Projectnummer 17.062
Datum 1 mei 2017
Auteur P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd T. ursinus
Status concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
Tel 06 - 27564247
E-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

H 01

Aanleiding

Voor het Missiehuis te Hoorn aan de Provincialeweg worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is het missiehuis te renoveren en verbouwen waarmee het geschikt wordt voor bewoning. De overige opstallen op het terrein worden gesloopt. De gebouwen staan momenteel grotendeels leeg. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 20 april 2017 door een ecooloog van Els & Linde een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij wordt gezocht naar sporen van dieren en wordt op basis van begroeiing en opbouw van het landschap geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken een effect kunnen veroorzaken.

De planlocatie ligt aan de rand van de bebouwde kom van Hoorn aan de Provincialeweg. Ten westen van het terrein loopt de ontsluitingsweg voor de Blauwe berg en iets verderop de Rijksweg A7. De directe omgeving van het terrein - en het grootste deel van het terrein zelf zijn begroeid met een natuurlijke vegetatie en gecultiveerd groen. De beschermde Natura 2000-gebieden liggen allen op grote afstand van de planlocatie. Gebieden die zijn aangewezen als het Natuurnetwerk Nederland liggen op ongeveer 700 meter afstand van de planlocatie. Het betreffen de het Markermeer en IJmeer. Ten westen van de rijksweg liggen weilanden die zijn beschermd als weidevogelleefgebied.

Natura 2000

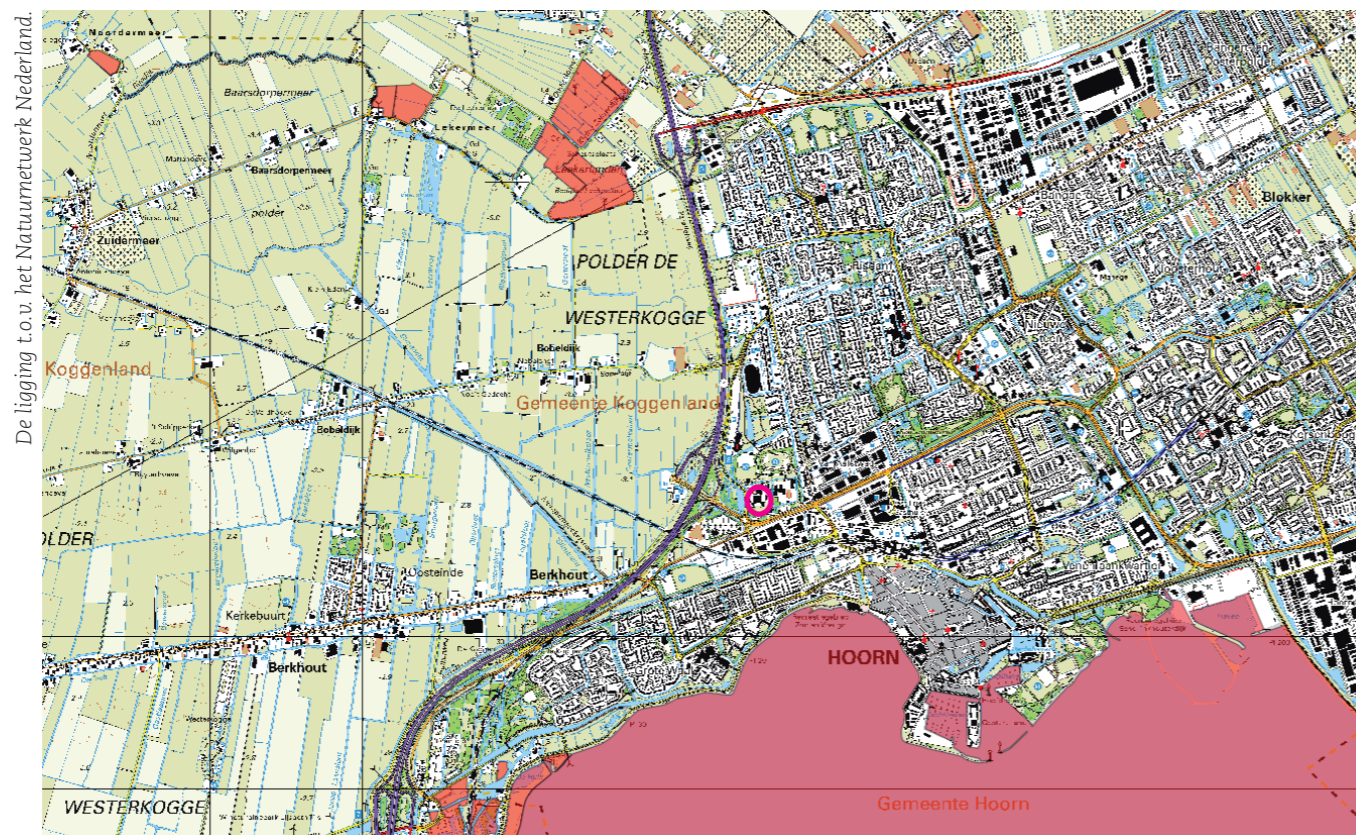
Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van groot onderhoud zal er geen significante wijziging in de emissie verwacht worden. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Weidevogelleefgebied

In Noord-Holland zijn via de ruimtelijke verordening de belangrijke weidegebieden voor de vogels strikt beschermd. Binnen deze beschermde weilanden mogen geen activiteiten worden ontwikkeld die schadelijk voor weidevogels zijn.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 20 april 2017 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocaties. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen het en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 20 april 2017 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie.

Bronnenonderzoek

Als ondersteuning bij de analyse en de beoordeling over het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van de onderzochte locatie is een kort bronnenonderzoek uitgevoerd. Daarvoor zijn alle relevante en openbare bronnen gebruikt, zoals de verschillende atlanten die zijn gepubliceerd en enkele digitale bronnen.

Uit het bronnen onderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied. Niet uitgesloten is dat hier sprake is van het waarnemerseffect, ofwel er is nooit gezocht naar dieren en dus ook nooit iets gezien. De ontoegankelijkheid van het gebied onderschrijft dit.

Vegetatie en planten

Op de planlocatie staat een groot gebouw (het Missiehuis) en enkele kleinere gebouwen. Vooral de zuidzijde en de westzijde zijn onbebouwd en deels begroeid met een boschage. Naast de boschage is een verruigd grasland aanwezig. Tegen de kapel is een groeiplek met hennegras (*Calamagrostis canescens*) aangetroffen. Aan de voorzijde van het Missiehuis is een groep populieren aanwezig, waarvan enkele dikke takken zijn uitgewaaid. Hierdoor zijn er holten ontstaan in de bomen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foeragegebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een

klein oppervlak.

De te slopen gebouwen en het missiehuis is nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er zijn verschillende plekken waar een verblijfplaats kan zitten. Met uitzondering van de garage zijn in alle gebouwen pin potentie vleermuizen aanwezig. Ook in de bomen kunnen vleermuizen niet worden uitgesloten.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De planlocaties zijn ongeschikt als essentiële vliegroute, door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen, die een verbinding kunnen vormen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Boven de binnentuin zijn foeragerende vleermuizen te verwachten. Het is echter niet waarschijnlijk dat er sprake is van een essentieel jachtgebied met een directe relatie met een verblijfplaats. Er is dus geen sprake van mogelijke aantasting van essentiële foerageergebieden of van vliegroutes.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Minder zwaar beschermde zoogdieren

Het terrein biedt een goede dekking voor de kleine marterachtigen, vooral de Bunzing kan worden verwacht, De Hermelijn en de Wezel zijn minder waarschijnlijk.

Dieren die vallen onder de zorgplicht

De planlocatie is geschikt habitat voor verschillende kleinere zoogdieren. Zoogdieren die te verwachten zijn binnen de grenzen van de planlocatie zijn huisspitsmuis (*Crocidura russula*), bosspitsmuis (*Sorex araneus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) en veldmuis (*Microtus arvalis*) en egel (*Erinaceus eurpaeus*). Voor deze dieren geldt alleen de Zorgplicht.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor onder andere de huismus (*Passer domesticus*) en of de gierzwaluw (*Apus apus*). De huismus broedt onder andere onder dakpannen. De aanwezigheid van huismussen is op voorhand uit te sluiten. Ook voor gierzwaluwen zijn geen geschikte nestplaatsen aangetroffen. De blauwe reiger () is beschermd als deze in een kolonie broedt, solitaire dieren vallen onder de algemene bescherming van broedvogels. Op de hoek van de Provincialeweg zijn in het bosje 10 reigernesten gezien. Nader onderzoek moet uitwijzen of de nesten zijn bewoond.

Algemene broedvogels

In de bomen op het terrein broeden verschillende algemene vogels. Alle broedvogels zijn tijdens de broedperiode beschermd. Als er binnen de tuin gewerkt gaat worden, dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode - half maart tot en met half juli - van vogels te starten.

Herpetofauna en vissen

Binnen de planlocaties is geen oppervlaktewater aanwezig. Met zekerheid zijn daarom watergebonden soorten evenmin aanwezig. Op basis het ontbreken van sporen en geschikt leefgebied van zwaarder beschermde herpetofauna en vissen binnen de planlocaties, kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocaties. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocaties.

Zorgbeginsel Wet natuurbescherming

In de nieuwe Wet natuurbescherming is het zorgbeginsel aangescherpt. Bij het bouwbesluit dient te worden afgewogen wat de effecten zijn op soorten die vallen onder het zorgbeginsel. Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming.

Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen - onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Aangezien er in potentie broedende vogels aanwezig kunnen zijn moet er buiten de broedtijd gestart worden.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0,05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0,05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 20 april 2017 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, blauwe reiger en marters niet is uit te sluiten. Voor deze (strikt) beschermde soorten is een ontheffing nodig als er een effect kan optreden op de populatie. Om meer duidelijkheid te krijgen over het daadwerkelijk voorkomen van vleermuizen, blauwe reiger en marters is een aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Naast de genoemde strikt beschermde soorten zijn algemene broedvogels aangetroffen binnen het perceel. Voor de algemene broedvogels is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Bij de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de potentiële aanwezigheid. Er zijn geen aanwijzingen voor aanwezigheid van steenuil, huismus, gierzwaluw of vleermuizen. Een aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen - onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op grote afstand van de planlocatie. Van de ruimtelijke ontwikkelingen wordt geen of zeer weinig toename van de stikstofdepositie verwacht. Het Markermeer & IJmeer ligt op krap een kilometer. Dit Natura 2000-gebied is weinig gevoelig voor stikstofdepositie - een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen worden uitgesloten. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op vrij grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voor-nemen, is een kans op een effect niet te verwachten.

H 05

Conclusie en advies

Voor het Missiehuis te Hoorn aan de Provincialeweg worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is het missiehuis te renoveren en verbouwen waarmee het geschikt wordt voor bewoning. De overige opstallen op het terrein worden gesloopt. De gebouwen staan momenteel grotendeels leeg. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 20 april 2017 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, marters en de blauwe reiger niet is uit te sluiten. Een afdoend onderzoek is naar deze soorten nodig. In de bomen op het perceel kunnen tijdens de broedperiode vogels broeden. Er is mogelijk een ontheffing van de wet natuurbescherming nodig.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

H 06

Bronnen

- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (december 2014). Soortenstandaard gewone dwergvleermuis
- Hustings, M.F.H., Kwak, R.G.M., Opdam, P.F.M., Reijnen, M.J.S.M., (1985). Vogelinventarisatie. Achtergronden, Richtlijnen en Verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland Deel 3
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

provincieoordholland.nl

waarneming.nl